

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ПОДКРЕПА НА ПРОЦЕСА НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ – РУСЕ

7012 пл. « Левски » № 1А тел./факс: 082/860 116

УТВЪРЖДАВАМ
Е. СТОЯНОВА
ДИРЕКТОР РЦПППО – ОБЛАСТ РУСЕ

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

на РЦПППО – Русе за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Чл. 1. (1)** Настоящите вътрешни правила на РЦПППО – Русе определят условията и реда за получаване, разглеждане и извършване на последващи действия по отношение на постъпили в организацията сигнали по Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН).
- (2)** Правилата са съобразени с нормите на ЗЗЛПСПОИН и ги конкретизира в настоящето си съдържание за РЦПППО - Русе.
- (3)** Правилата не може да противоречат на норми на ЗЗЛПСПОИН. При противоречие се прилагат нормите на ЗЗЛПСПОИН и подзаконовите нормативни актове, административните актове и указанията на националния контролен орган – Комисията за защита на личните данни по прилагането му, когато такива бъдат издадени и влязат в сила.
- (4)** Правилата се актуализира при изменения и допълнения на ЗЗЛПСПОИН и подзаконовите нормативни актове, административните актове и указанията на националния контролен орган – Комисията за защита на личните данни по прилагането му, когато такива бъдат издадени и влязат в сила, които изменения и допълнения се отразяват на съдържанието на Правилата.

Чл. 2. (1) Легалните определения, ползвани от ЗЗЛПСПОИН са подробно и изчерпателно изброени в §1 от Допълнителни разпоредби на ЗЗЛПСПОИН

(2) Основните определения, ползвани в настоящите Правила са както следва:

1. **„Вътрешно подаване на сигнал“** е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения в рамките на даден правен субект – РЦПППО - Русе.

2. **„Външно подаване на сигнал“** е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения на компетентните държавни или местни органи.

3. **„Нарушения“** са действия или бездействия, които са:

а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, или

б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН.

4. **„Информация за нарушение“** е информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения.

5. **„Достатъчно данни“** са данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено нарушение, което попада в приложното поле на ЗЗЛПСПОИН.

6. **„Очевидно маловажно нарушение“** е налице, когато извършеното нарушение разкрива явно незначителна степен на обществена опасност с оглед на липсата или незначителността на вредните последици.

7. **„Траен носител“** е всеки носител на информация, даващ възможност на звеното или на Комисията да съхранява информация, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

8. **„Последващи действия“** са всяко действие, предприето от лицето, приемащо сигнал, или от компетентен орган с цел оценка на точността на представените в сигнала твърдения и по целесъобразност с цел третиране на сигнализираното нарушение, включително чрез действия като вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване, действия за обезпечаване на средства или приключване на процедурата.

9. **„Ответни действия“** са всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неблагоприятни последици, увреждащи сигнализиращото лице.

10. **„Лица, свързани със сигнализиращото лице“** са трети лица, които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия в работен контекст, като колеги или роднини без ограничение в степените.

11. „Работен контекст“ са настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия, ако подадат такава информация.

Чл. 3. (1) Защита по ЗЗЛПСПОИН се предоставя на сигнализиращо лице от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информация за нарушение.

(2) Сигнализиращо лице е физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушение, станало му известно в качеството му на:

1. работник, служител, държавен служител или друго лице, което полага наемен труд, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансирането;
2. лице, което полага труд без трудово правоотношение и/или упражнява свободна професия и/или занаятчийска дейност;
3. доброволец или стажант;
4. съдружник, акционер, едноличен собственик на капитала, член на управителен или контролен орган на търговско дружество, член на одитния комитет на предприятие;
5. лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители или доставчици;
6. кандидат за работа, участвал в конкурс или друга форма на подбор за постъпване на работа и получил в това качество информация за нарушение;
7. работник или служител, когато информацията е получена в рамките на трудово или служебно правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала или на публичното оповестяване.

(3) Защита се предоставя и на всяко друго сигнализиращо лице, което подава сигнал за нарушение, станало му известно в работен контекст.

(4) Защита по този закон се предоставя и на:

1. лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал;
2. лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия поради сигнализирането;
3. юридически лица, в които сигнализиращото лице притежава дялово участие, за които работи или с които е свързано по друг начин в работен контекст.

Чл.4. (1) Лице, подаващо сигнал за нарушения чрез вътрешен или външен канал по смисъла на този закон, има право на защита, при условие че:

1. е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл.3 от ЗЗЛПСПОИН;

2. е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН и настоящите Правила.

(2) При наличие на условията по ал.1 право на защита има и лицето, което подава сигнал за нарушение по чл.3 от ЗЗЛПСПОИН до институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз. Такова подаване на сигнал се счита за подаване чрез външен канал.

(3) Лице, което публично оповестява информация за нарушение, има право на защита по ЗЗЛПСПОИН, когато е имало основателна причина да счита, че информацията за нарушението е била вярна към момента на оповестяването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл.3 от ЗЗЛПСПОИН, и е изпълнено някое от следните условия:

1. лицето е подало сигнал при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН, но по сигнала не са били предприети съответни действия в установените със закона сроковете;

2. лицето има основания да смята, че:

а) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени;

б) в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разглеждано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая.

Раздел II

РЕД ЗА ВЪТРЕШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ

Чл.5. (1) Директорът на РЦПППО – Русе определя със своя заповед длъжностно лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН.

(2) Длъжностното лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН, следва да не е в конфликт на интереси за всеки разгледан случай, което това лице удостоверя с декларация за всеки отделен случай.

(3) Основните задължения на длъжностно лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН са подробно изброени в чл.11 от настоящите правила

Чл.6. (1) Сигналът за нарушение се подава до длъжностно лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН.

(2) Сигналът за нарушение може да бъде подаден:

1. в писмена форма, включително и по електронна поща;

2. в устна форма, включително и по телефона, по други системи за гласови съобщения, а по искане на сигнализиращото лице - чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

Чл.7. (1) За регистрирането на сигнали РЦПППО - Русе използва формуляри по образец, утвърден от националния орган за външно подаване на сигнали – Комисията за защита на личните данни, който съдържа най-малко следните данни:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;
2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;
3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;
4. дата на подаване на сигнала;
5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(2) Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на формуляр по ал.1.

(3) Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от длъжностно лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН, който предлага на подаващия сигнала да го подпише при желание от негова страна.

(4) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

Чл.8. (1) Ако сигналът не отговаря на изискванията за съдържание на ЗЗЛПСПОИН и на настоящите Правила, длъжностното лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН изпраща на сигнализиращото лице съобщение за отстраняване на допуснатите нередности в 7-дневен срок от получаване на сигнала.

(2) Ако нередностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връщат на сигнализиращото лице.

Чл.9. (1) Всички сигнали за нарушения се вписват в Регистър на сигналите, водени по реда на ЗЗЛПСПОИН.

(2) Регистър на сигналите, подени по реда на ЗЗЛПСПОИН съдържа информация за:

1. лицето, което е приело сигнала;
2. датата на подаване на сигнала;
3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;
4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;
5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването ѝ в процеса на обработване на сигнала;

6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето ѝ;

7. предприетите последващи действия;

8. резултатите от проверката по сигнала;

9. периода на съхраняване на сигнала.

(3) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

(4) Редът за воденето на регистъра се определя със заповед на директора на РЦППО - Русе в изпълнение на наредбата на националния орган за външно подаване на сигнали.

(5) Длъжностното лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН, е длъжно да подава регулярно необходимата статистическа информация към националния орган за външно подаване на сигнали – Комисия за защита на личните данни по установения от него ред, включително при наличие на техническа възможност чрез установяване на пряка връзка между регистъра на задълженото лице и регистъра, воден от националния орган за външно подаване на сигнали.

Раздел III

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СИГНАЛИТЕ ЗА НАРУШЕНИЯ

Чл.10. (1) Не се разглеждат сигнали за нарушения, които са:

1. анонимни сигнали;

2. сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години.

(2) Лицата, които анонимно са подали сигнал за нарушение, които впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на репресивни ответни действия, имат право на защита при условията и реда на ЗЗЛПСПОИН.

Чл.11. Длъжностното лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН е длъжно да:

1. получава сигналите и потвърждава получаването му в срок от 7 дни след получаването на сигнала;

2. гарантира, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и предприема нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;

3. поддържа връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изискват допълнителни сведения от него и от трети лица;

4. предоставя обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала;

5. предоставя на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния национален орган – Комисията за защита на личните данни, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;
6. документира устни сигнали за нарушения, подадени по реда на ЗЗЛПСПОИН;
7. поддържа, води и съхранява регистъра на сигналите, подени по реда на ЗЗЛПСПОИН в РЦПППО – Русе.
8. изслушва на лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приеме писмените му обяснения и да събере и оцени посочените от него доказателства;
9. предоставя на засегнатото лице на всички събрани доказателства и му предоставя възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;
10. предоставя възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;
11. в случай, че изнесените в сигнали по ЗЗЛПСПОИН факти бъдат потвърдени организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта могат да изискват съдействието на други лица в РЦПППО - Русе;
12. предлага на директора на РЦПППО - Русе предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такава е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;
13. насочва сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;
14. препраща сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително;
15. в случай че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

Чл.12. (1) След действията по чл.11 от настоящите Правила звеното предприема следните последващи действия:

1. въз основа на постъпилния сигнал и на предложенията на длъжностното лице (служител), отговарящо за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН по чл.11, т.12 от настоящите Правила, предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;
2. приоритизира по предварително определени критерии и правила разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения;
3. прекратява проверката:
 - а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други

задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по този закон по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление; сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

4. изготвя индивидуален доклад, в който описва накратко информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката по сигнала, които заедно с мотивите съобщава на подалия сигнала работник или служител и на засегнатото лице при спазване на задължението за тяхната защита.

(2) В случаите, когато проверката е прекратена на основание ал.1, т.3, букви "а" и "б", сигнализиращото лице може да подаде сигнал до националния орган за външно подаване на сигнали.

Чл.13. (1) РЦПППО - Русе предприема мерки за защита на информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения, и за защита на самоличността на сигнализиращите лица, като осигуряват достъп до информацията единствено на служителите, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения.

(2) Самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице. В тези случаи Училището уведомява сигнализиращото лице за необходимостта от разкриването на самоличността им и информацията по случая. Уведомлението е писмено и се мотивира. Сигнализиращото лице не се уведомява, когато с това се застрашава разследването или съдебното производство.

(3) Разкриването на самоличността или информацията по ал. 1 се допуска само при изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице.

Чл.14. Всяко обработване на лични данни при изпълнението на дейностите, описани в настоящите Правила се извършва при строго спазване на европейското и национално законодателство за защита на личните данни.

Раздел IV

МЕРКИ ЗА ОСИГУРАВАНЕ НА ЗАЩИТА

Чл. 15 (1) Забранява се всяка форма на ответни действия спрямо лицата, на които се предоставя защита по реда и при условията на ЗЗЛПСПОИН, имащи характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, включително под формата на :

1. Временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношението, по което лице полага наемен труд;
2. понижаване в длъжност или забавяне на повишение в длъжност;
3. изменение на мястото или характера на работата, продължителността на работното време или на намаляване на възнаграждението;
4. отказ за осигуряване на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация на работника или служителя;
5. отрицателна оценка на работата, включително в препоръка за работа;
6. прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност, включително налагане на дисциплинарни наказания;
7. принуда, отхвърляне, заплашване за предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда;
8. пряка или непряка дискриминация, неравностойно или неблагоприятно третиране;
9. отнемане на възможност на преминаване от срочен трудов договор на трудов договор за неопределено време, когато работникът или служителят е имал законно право да му бъде предложена постоянна работа;
10. предсрочно прекратяване на срочен трудов договор или отказ за повторно сключване, когато такова е допустимо по закон;
11. вреди, включително за репутация на лицето, по –специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;
12. включване в списък, изготвен въз основа на официално или неофициално споразумение, в сектор или в отрасъл, което може да доведе до това лицето да не може да постъпи на работа или да не може да достави стока или услуга в този сектор или отрасъл (черен списък);
13. предсрочно прекратяване или разваляне на договор за доставка на стоки или услуги, когато лицето е доставчик;
14. прекратяване на лиценз или разрешение;
15. насочване на лицето към извършване на медицински преглед.

(2) Компетентните органи по чл. 20, ал.1 от ЗЗЛПСПОИН дават задължителни предписания за преустановяване на увреждащите действия по ал.1 до приключване на извършената от тях проверка.

Чл. 16 В случай на нарушение на забрана по чл. 15 от настоящите Правила сигнализиращото лице има право на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди.

Чл. 17. (1) Лицата, на които се предоставя защита по реда и при условията на ЗЗЛПСПОИН имат право на достъп до следните мерки за подкрепа:

1. безплатни и достъпни информация и съвети относно процедурите и мерките за защита по чл.36, чл.37, чл.38 и чл.39 от ЗЗЛПСПОИН;
2. помощ пред всеки орган, необходима за тяхната защита срещу репресивни ответни действия, включително чрез надлежно съобщаване на факта, че имат право на защита по този закон;
3. правна помощ в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела, свързани със защитата на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или оповестената информация, в съответствие със Закона за правната помощ;
4. извънсъдебно разрешаване на презгранични спорове чрез медиация в съответствие със Закона за медиацията.

(2) Мерките по ал.1, т.1 и т.2 се предоставят от Комисията за защита на личните данни, а мерките по т.3 от Националното бюро за правна помощ и мерките по т.4 от медиатор, вписан е Единния регистър на медиаторите.

Чл. 18. (1) Сигнализиращите лица не носят отговорност за придобиването на информацията, за която е подаден сигналът или която е публична оповестена, или за достъпа до нея, при условие че това придобиване или този достъп не съставлява самостоятелно престъпление.

(2) Сигнализиращите лица не носят отговорност за нарушаване на ограниченията за разкриване на информация, предвидени с договор, законов или подзаконов нормативен акт или административен акт, при условие че имат основателни причини да считат, че подаването на сигнал или публичното оповестяване на информацията е било необходимо за разкриване на нарушението.

(3) Когато лице подава сигнал или публично оповестява информация за нарушения, попадащи в обхвата на този закон, и тази информация включва търговска тайна и когато това лице отговаря на условията на тази закон, това подаване на сигнал или публично оповестяване се счита за правомерно по смисъла на чл.7, ал.2 от Закона за защита на търговската тайна.

Чл. 19. Вреди, причинени на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или публично оповестената информация, се считат за причинени умишлено до доказване на противното.

Чл.20 Когато срещу лице има образувано наказателно, гражданско или административно производство във връзка с подаден от него сигнал или публично оповестена информация, то има право да поиска прекратяване на това производство, ако е имало основателна причина да предполага, че подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията са били необходими за разкриване на нарушение.

Чл. 21 (1) Засегнатото лице се ползва в пълна степен от правото си на защита и на справедлив процес, както и от презумпцията за невинност, включително да бъде изслушано, и от правото си на достъп до отнасящите се до него документи.

(2) Засегнатото лице има право на обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, когато е установено, че лицето на което се предоставя защита по реда и при условията на ЗЗЛПСПОИН съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация, както и когато според обстоятелството е било длъжно да предположи, че информацията е невярна.

Чл. 22. (1) Сигнализиращото лице носи отговорност съгласно българското законодателство и правото на Съюза за действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала или не е необходимо за разкриване на нарушението.

(2) В случай на съдебен или административно правен процес, в който лице твърди, че е било обект на ответни действия по чл. 33 от ЗЗЛПСПОИН, трябва да бъде доказано, че тези действия са реакция именно на подаден от него сигнал. Не следва да се приема, че ответното действие е извършено като реакция на подаден от лицето сигнал, ако преценката на всички обстоятелства сочи, че за прилагането на мярката наложилото я лице има друго законно основание.

Раздел V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите вътрешни правила са утвърдени със Заповед № РД08-443/22.05.2023г., на директора на РЦПППО - Русе.

§ 2. Допълнения и изменения в настоящите вътрешни правила се извършват със заповед на директора на РЦПППО - Русе.

